

Költségvetési Tanács Titkársága
Magyar Közgazdasági Társaság

„KOCKÁZATOK A MAKROGAZDASÁG ÉS ÁLLAMHÁZTARTÁS FOLYAMATAIBAN”

Szakmai Konferencia
a Költségvetési Tanács
tanulmányaiból
2025. október 27.

Dr. Belyó Pál

Eco-Vista Kft.

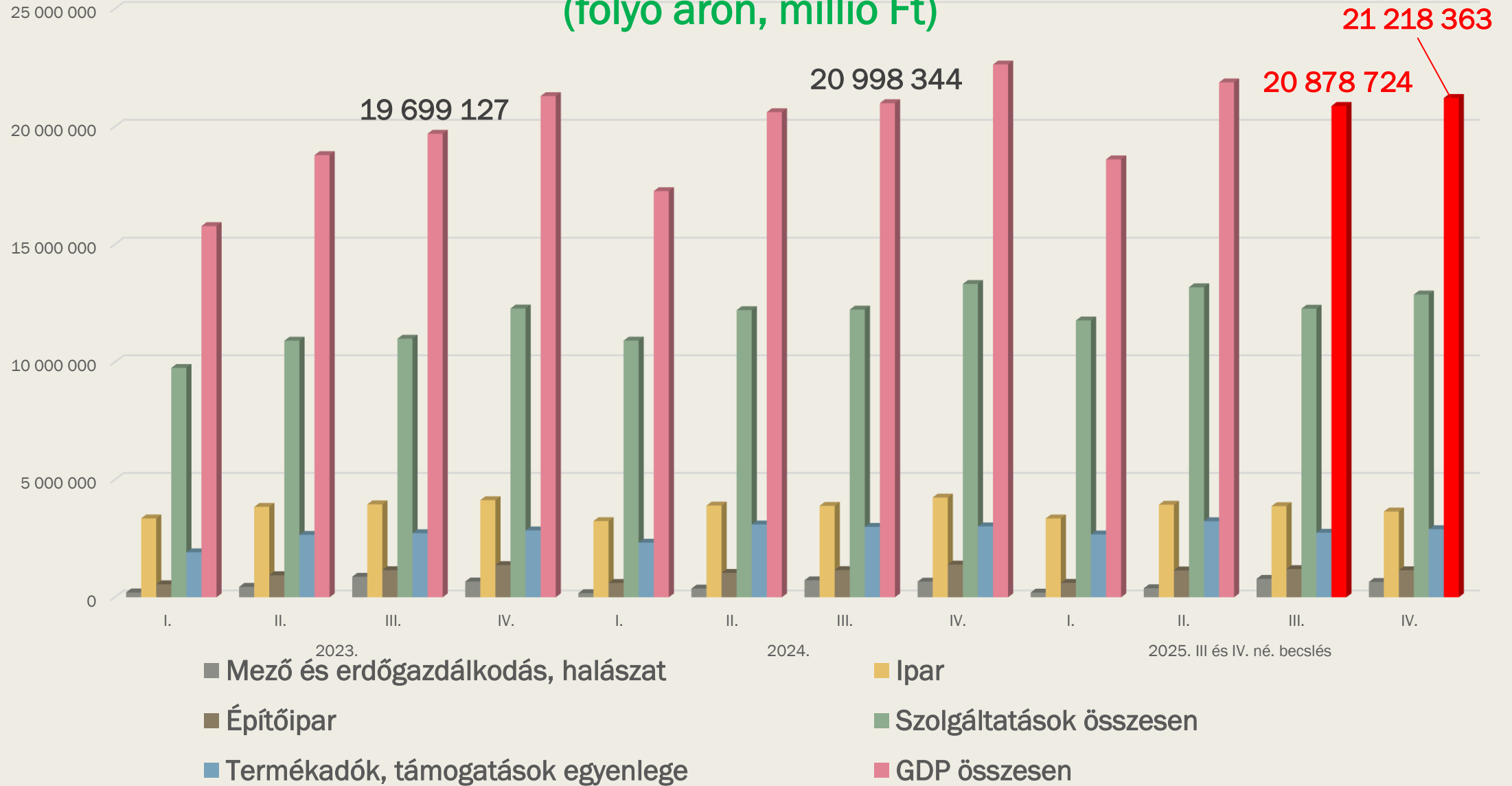
A 2026-2027 évi országekockázatokból jut bőven nekünk is

- Államközi konfliktusok - „veszélyhelyzeti kormányzás”
- Gazdasági sokkok - „vámháború– gazdasági visszaesés”
- Államháztartási traumák - „fiskális alkoholizmus”
- Monetáris bukfencek - infláció és talán „ár-bér spirál”
- Kiberbiztonsági gátszakadások - „dezinformáció-félrevezetés”
- Társadalmi polarizáció - „jövedelemeloszlás anomáliái”
- Természeti katasztrófák - „szélsőséges időjárás”
- Környezetszennyezés - „iparpolitika-akkumulátorgyártás”
- Kényszermigráció - „fokozódó munkaerőhiány”

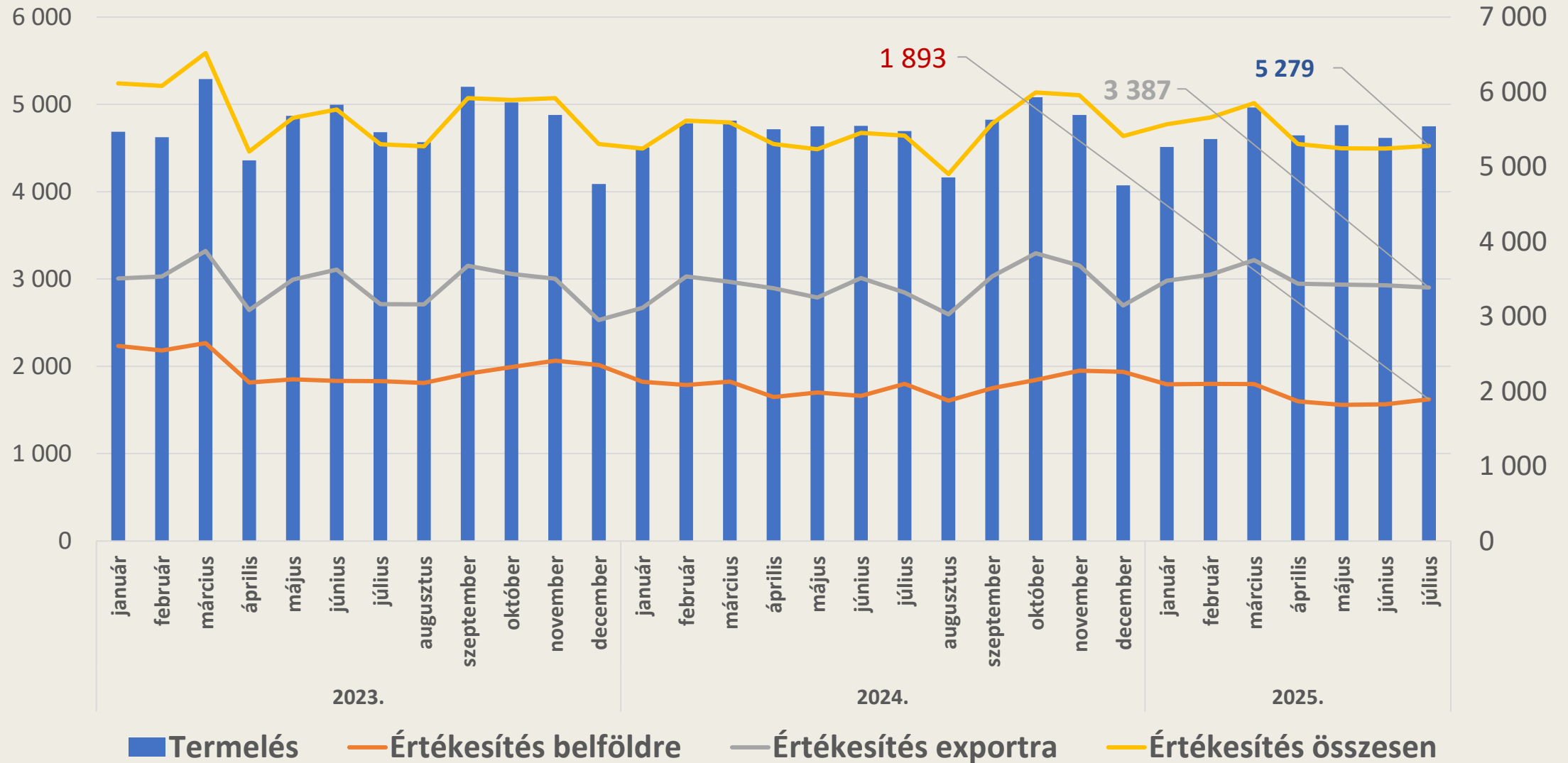
MAKROGAZDASÁGI JELLEMZŐK

- Gdp alakulás
- Ipar mélyrepülése
- Beruházások csökkenése
- Munkaerőpiaci jellemzők
- Keresetek - jövedelmi viszonyok - megtakarítások

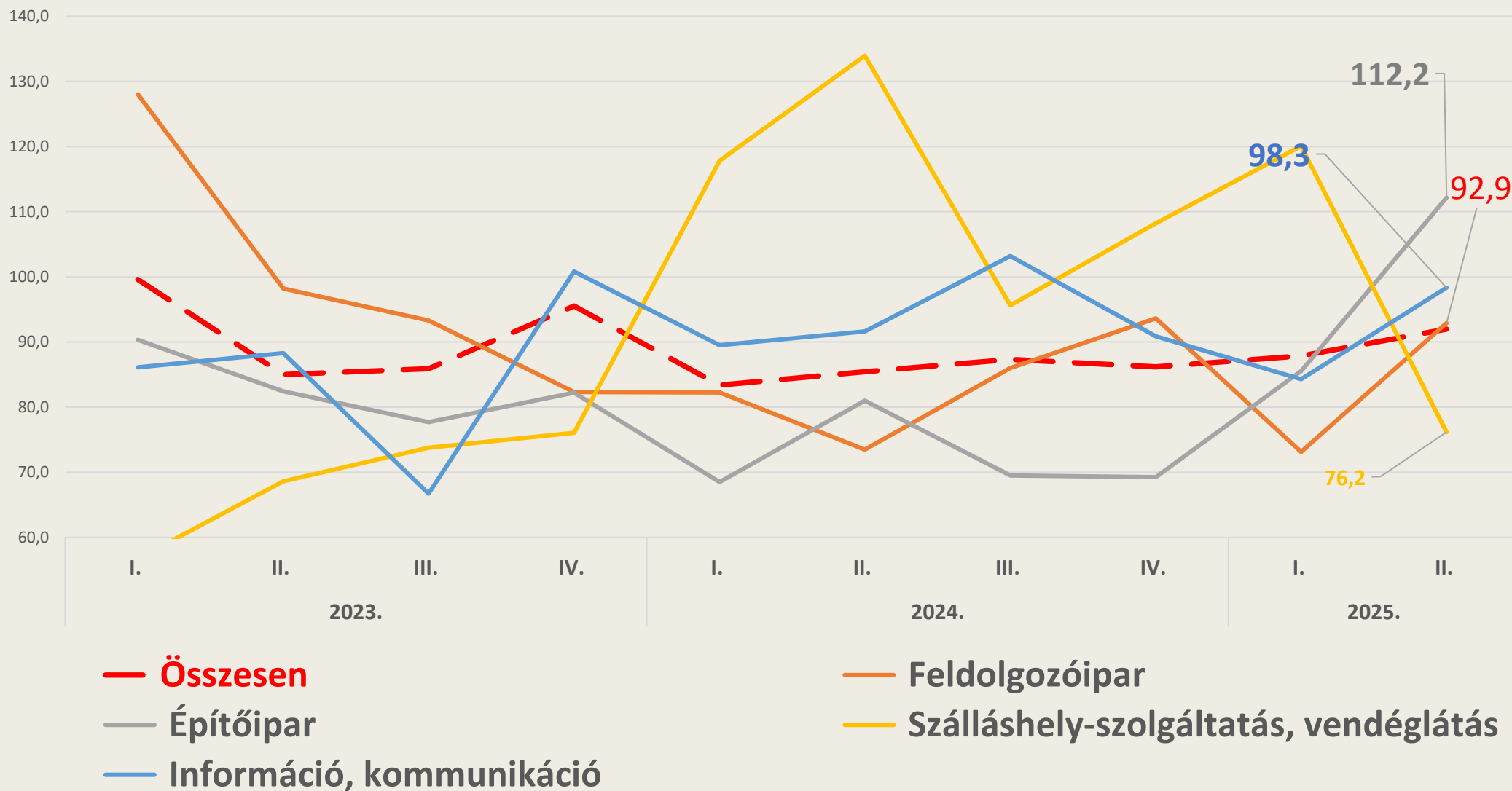
GDP termelési értéke ágazatonként (folyó áron, millió Ft)

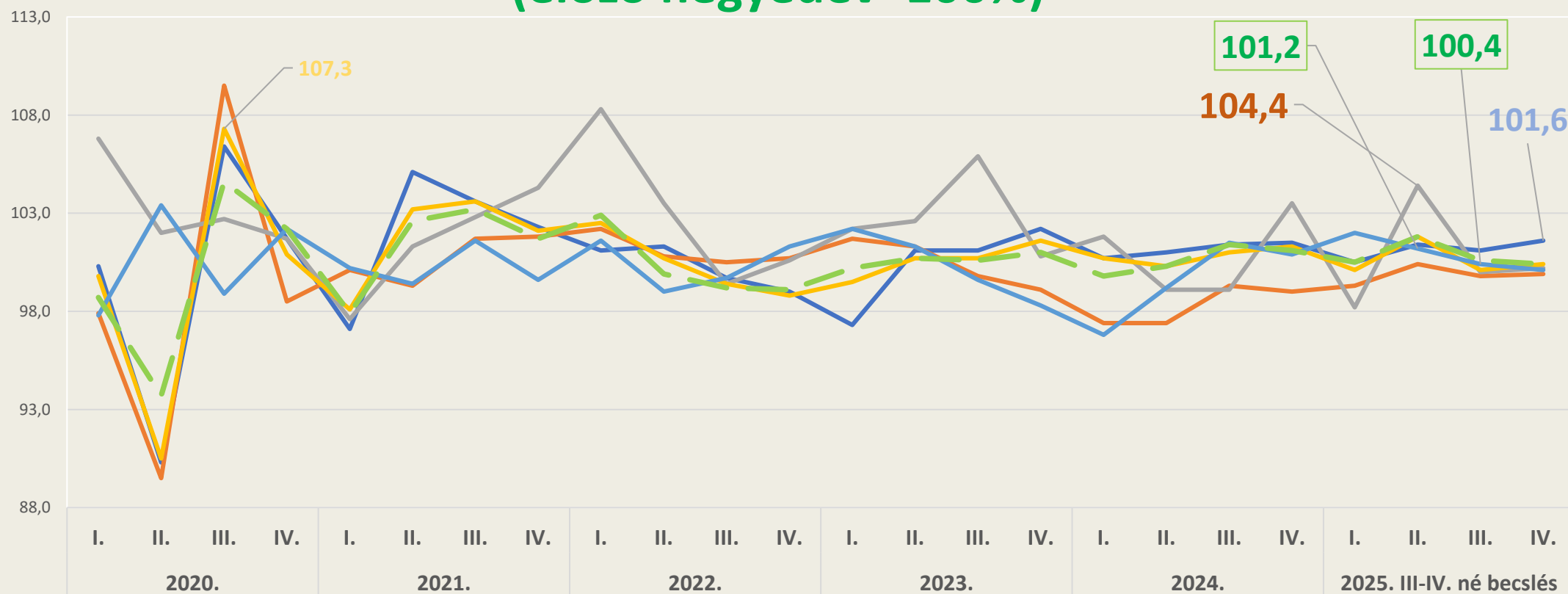
Ipari termelés és értékesítés, havonta (milliárd Ft)

Nemzetgazdasági beruházások volumenindexei (előző negyedév=100%)

GDP végső fogyasztás volumene (előző negyedév=100%)

— Háztartások fogyasztási kiadása

— Természetbeni juttatás a kormányzattól

— Természetbeni juttatás nonprofit intézményektől

— Háztartások tényleges fogyasztása

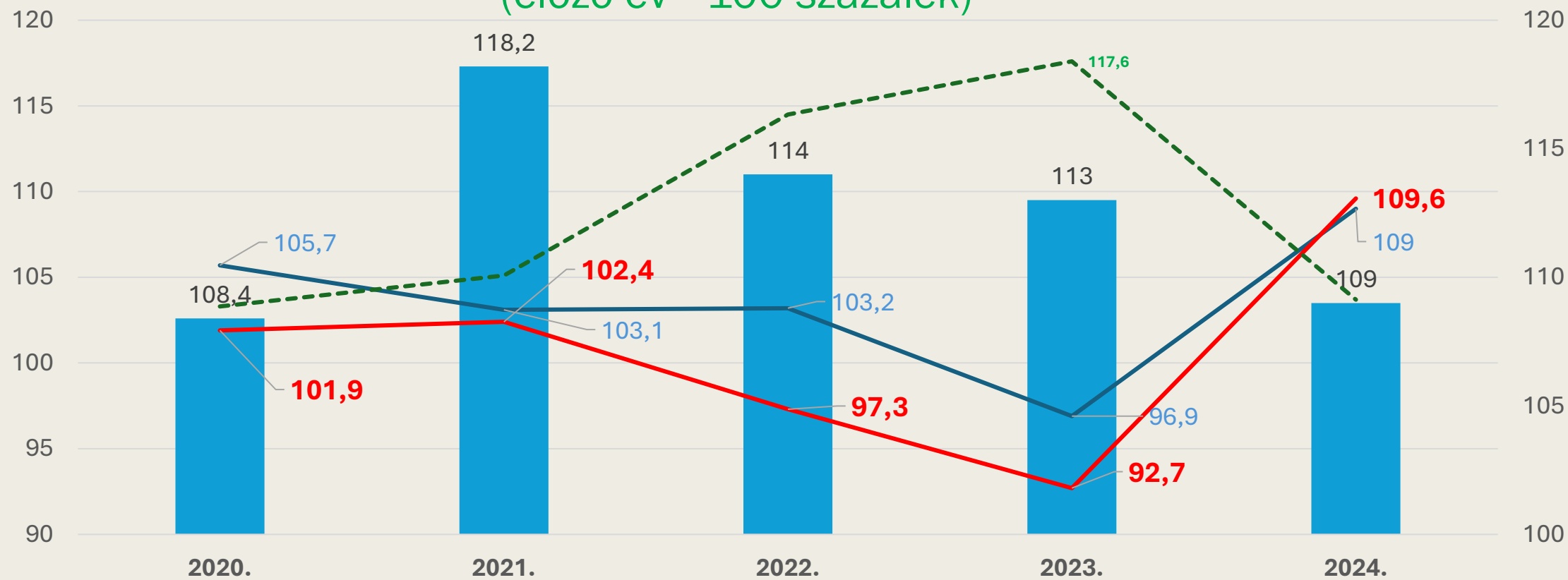
— Közösségi fogyasztás

— **Végső fogyasztás összesen**

A GDP növekedésünk fontosabb korlátai ...

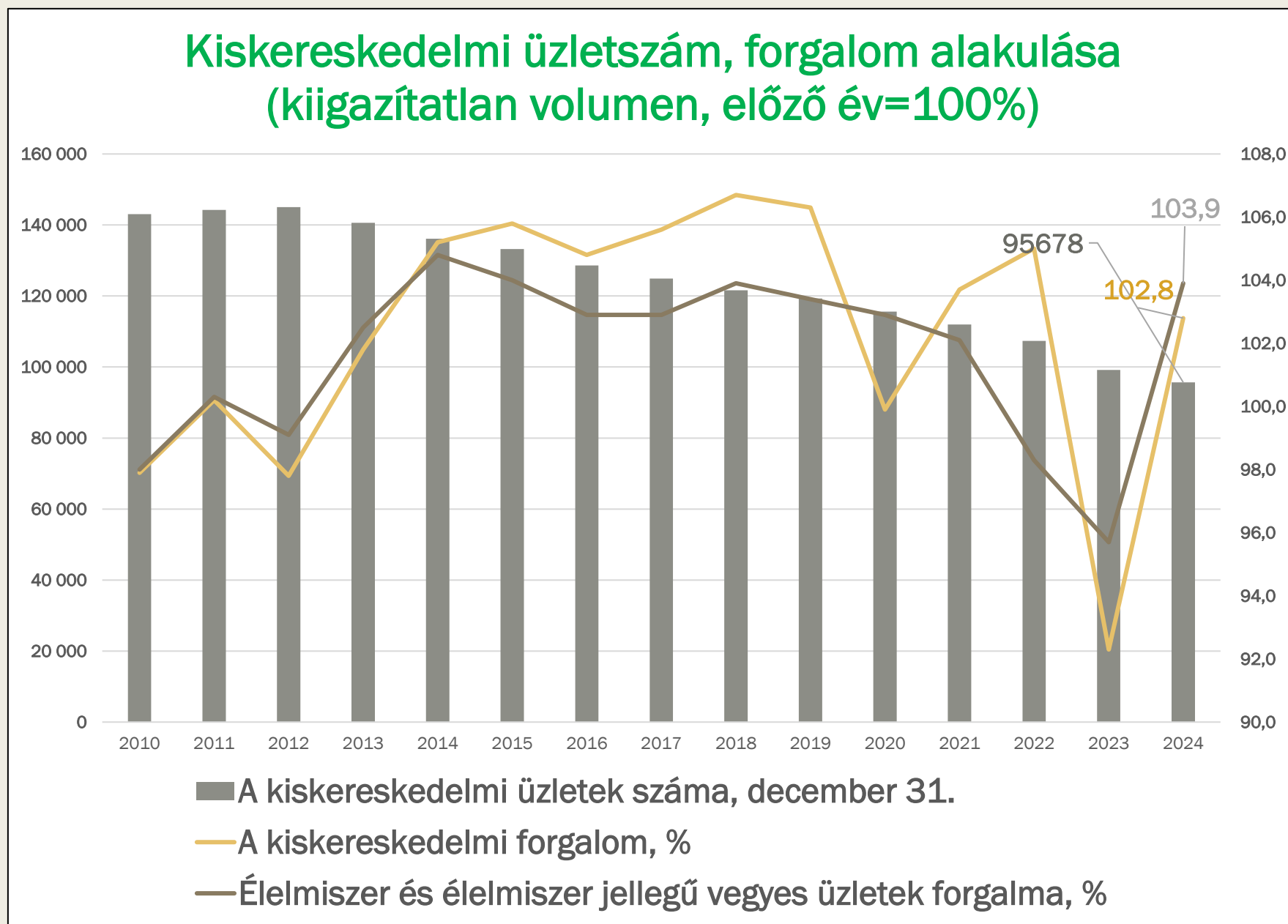
- Gyengén növekvő lakossági fogyasztás
- Alacsony munkatermelékenység – munkaerőpiaci helyzet
- Volatilis és alacsony beruházási teljesítmény
- Rossz iparszerkezet,
- Csekély részvétel az „értékláncokban”
- Elmaradott infrastruktúra (vasúti, közúti stb. hálózat)
- Kritikus humánerőforrás újratermelés
(egészségügyi katasztrófa, oktatás visszaesése, szociális ellátások csődje, lakásállomány folyamatos romlása)

A foglalkoztatottak reálkeresetének alakulása (előző év= 100 százalék)

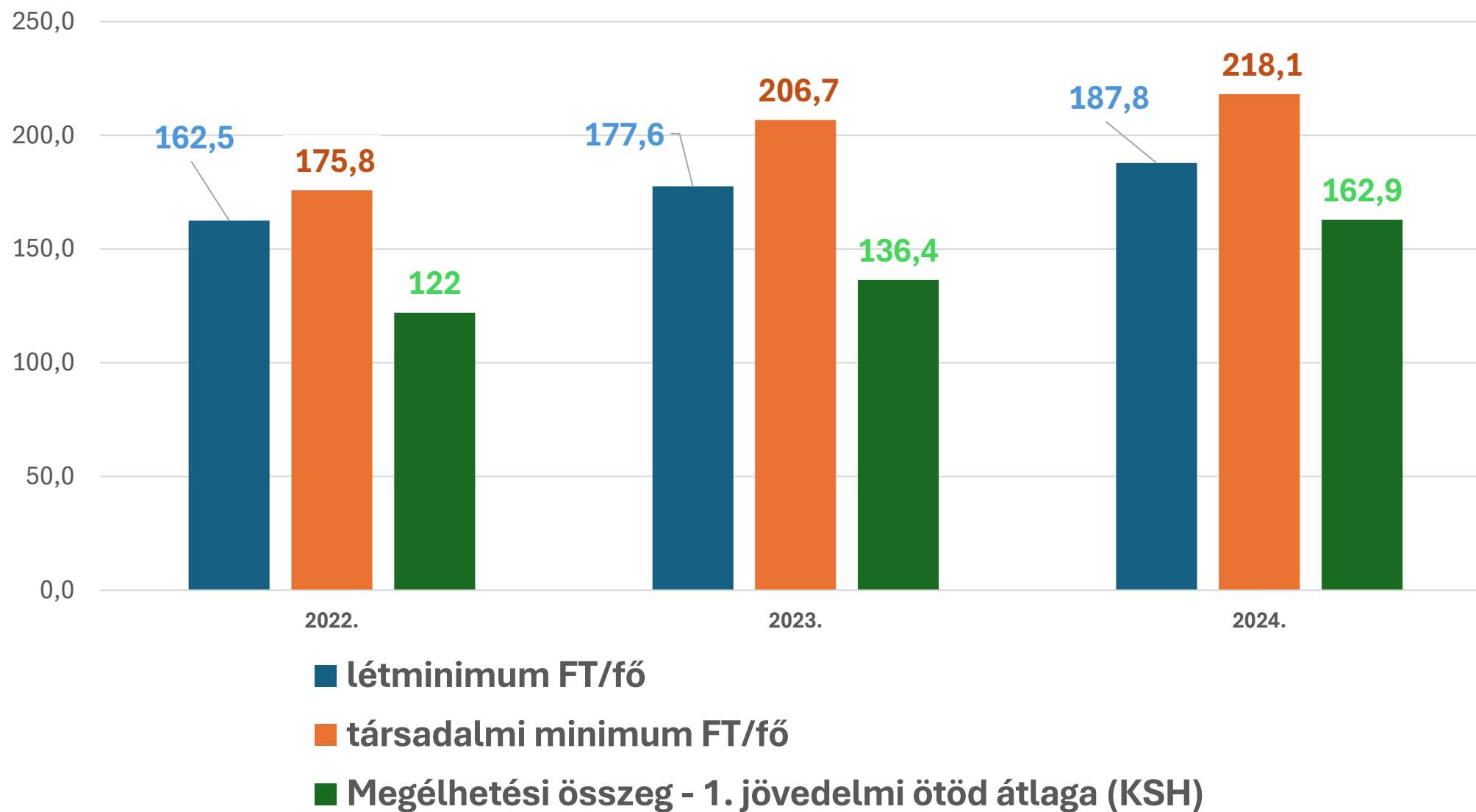

- Nettó kereset
- Reálkereset-index (korrigált nettóadatokkal)
- Élelmiszer inflációval korrigált reálkereset index
- Fogyasztói árindex

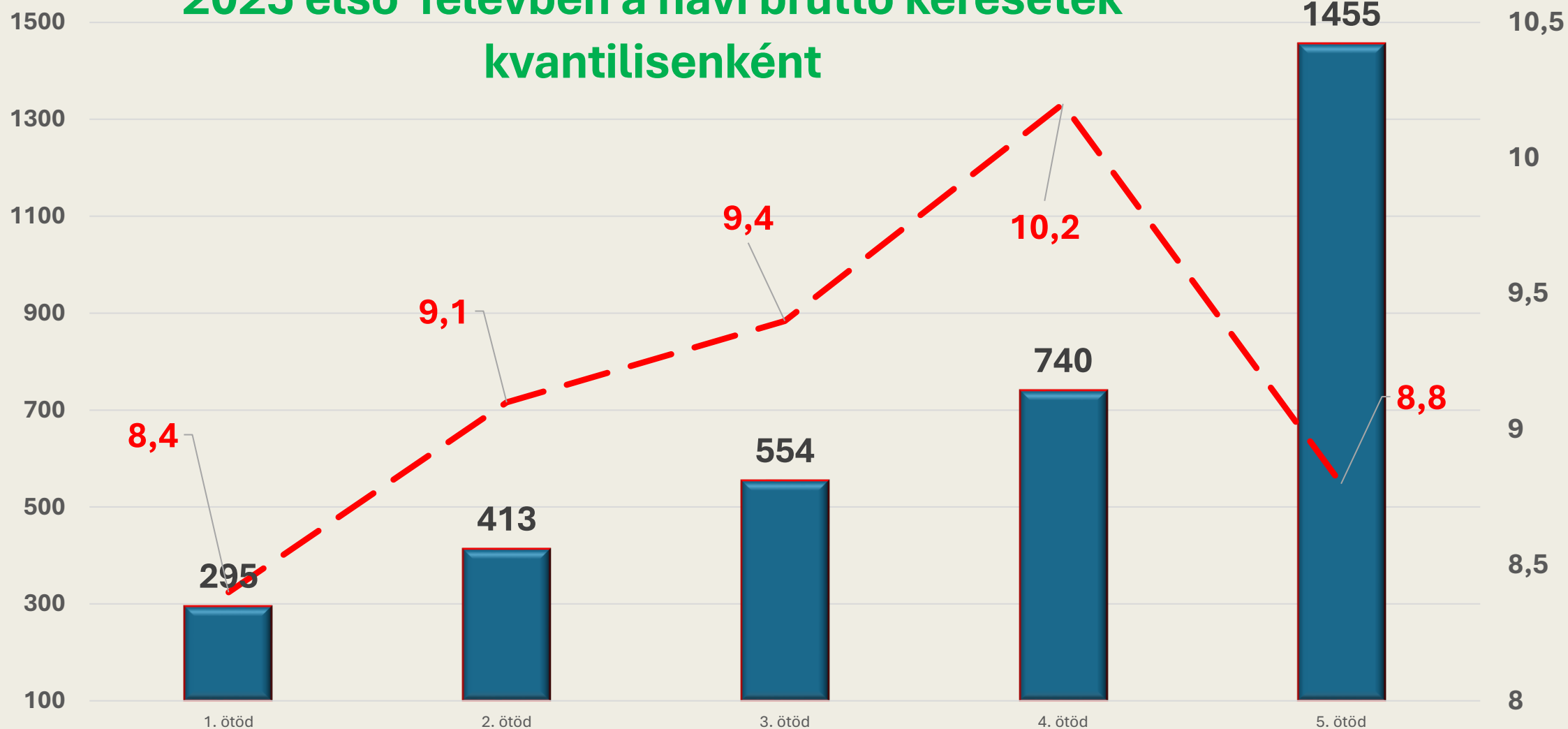
Szélsőséges
jövedelmi
viszonyok
okozta lassú
fogyasztás
bővülés

Létminimum, társadalmi minimum és a KSH jövedelmi minimuma (ezer Ft/hó/fő)

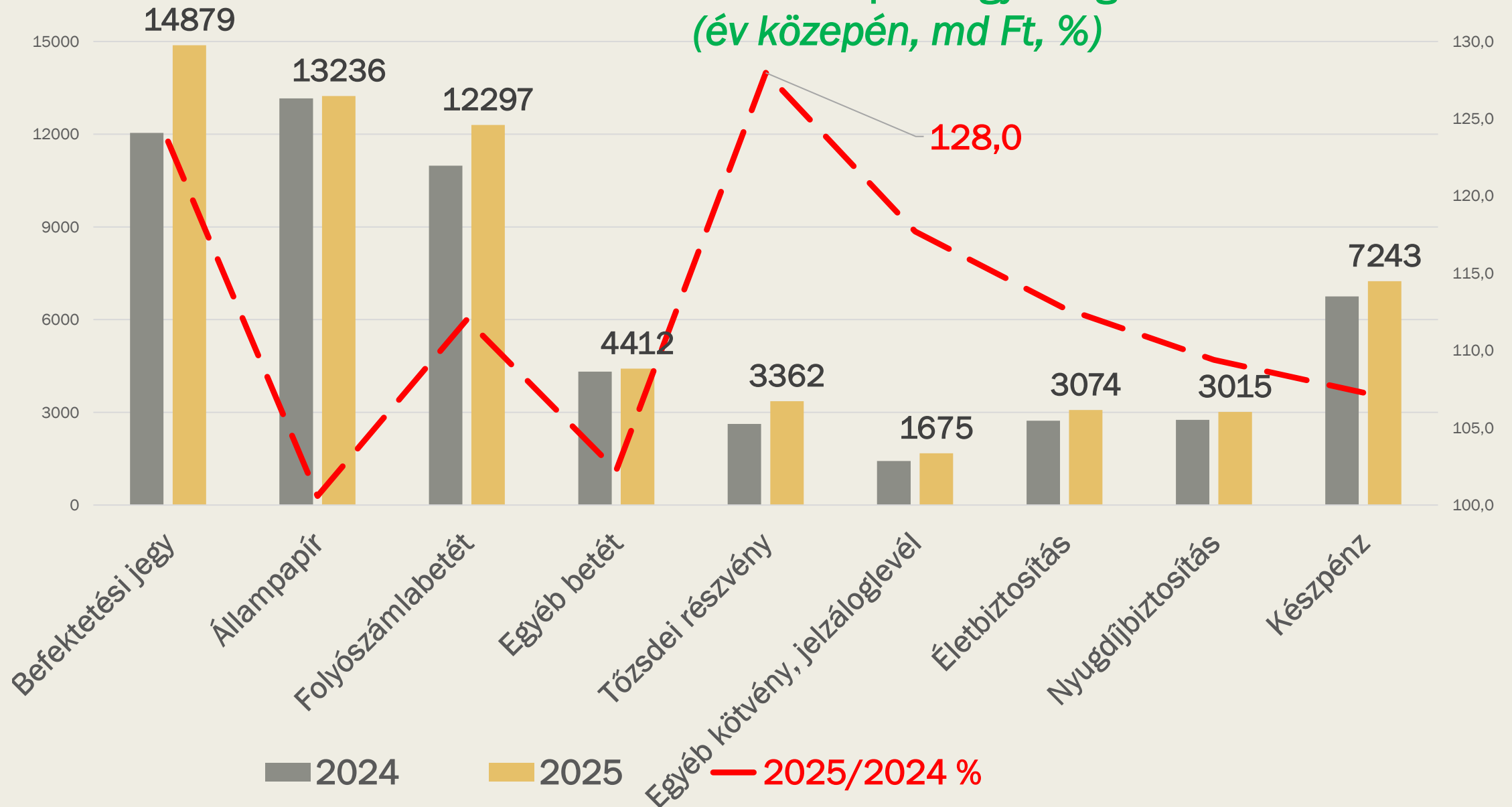
2025 első félévben a havi bruttó keresetek kvantilisenként

 Bruttó kereset átlaga, ezer Ft/fő/hó

 százalékos változása, %

A háztartások fontos pénzügyi megtakarításai (év közepén, md Ft, %)

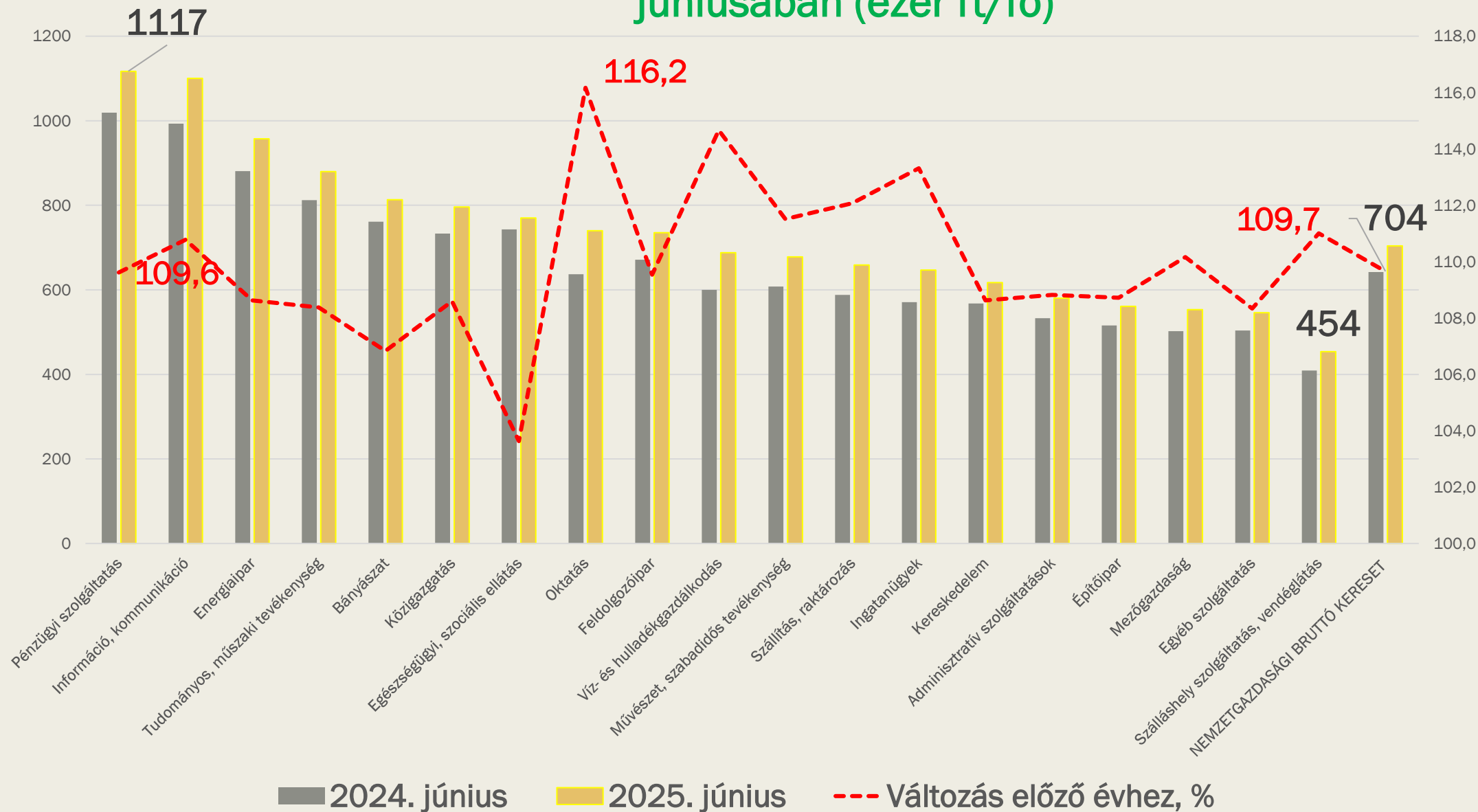
Munkaerőpiaci kockázatok ...

- Milyen költségvetési vonzata lehet a bérszínvonal kívánatos növelésének?
- Vannak-e még tartalékok a foglalkoztatás bővüléséhez?
- A munkaerőpiac szerkezete alakítható-e?
- Mekkora külföldi munkaerő bevonás lehetséges/szükséges?

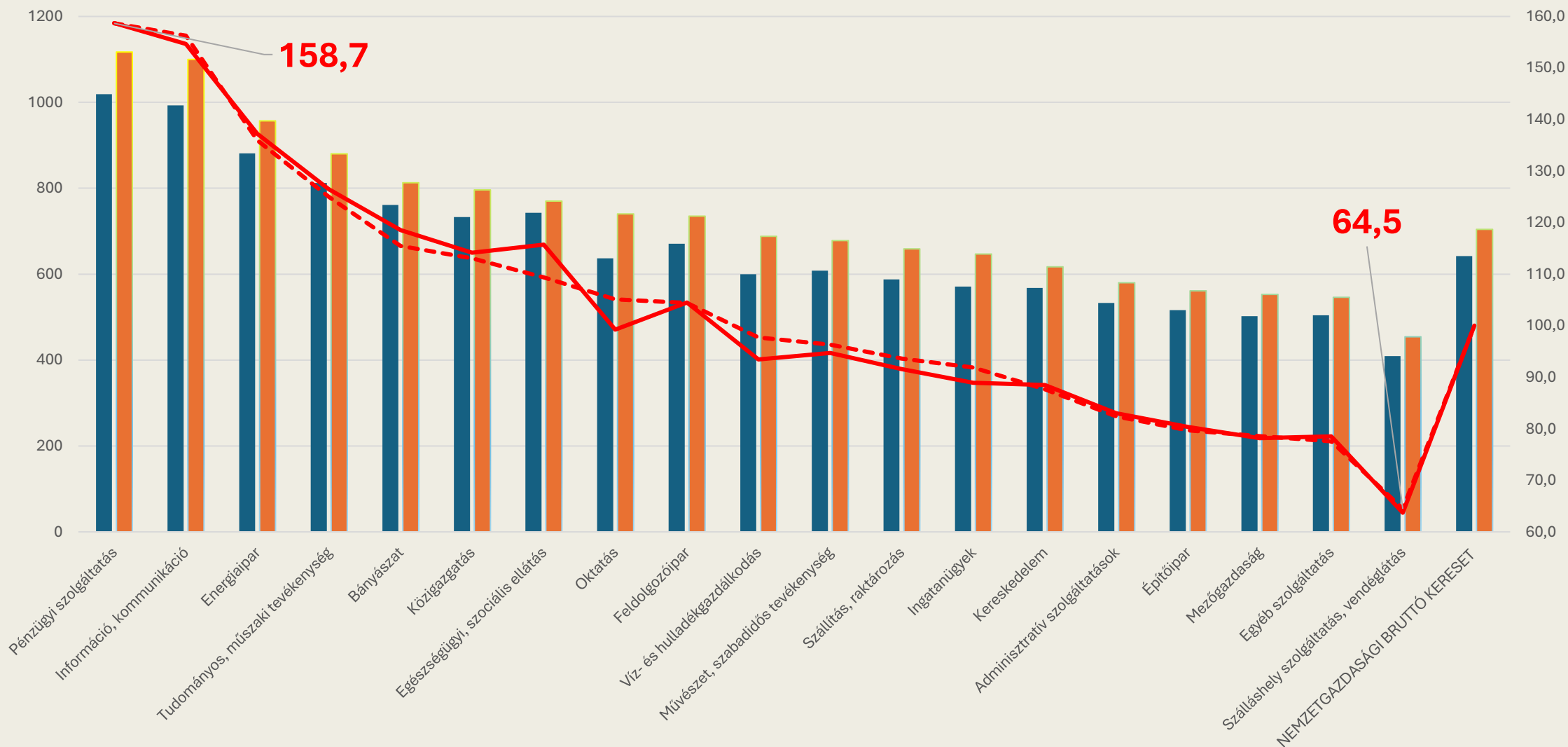
A tények ...

- ❖ a teljes munkaidőben alkalmazásban állók 66,4%-ának keresete nem éri el az országos átlagot
- ❖ a bérhierarchia tetején lévők átlagfizetése közel ötszörösét teszi ki a legalján elhelyezkedőkének
- ❖ 2027-re 1 millió 130 ezren lehetnek azok, akik legfeljebb garantált bérminimumot keresnek.

Nemzetgazdasági ágankénti bruttó keresetek, 2024 és 2025. júniusában (ezer ft/fő)

ÁGAZATI KERESETEK ARÁNYA a bruttó nemzetgazdasági átlaghoz

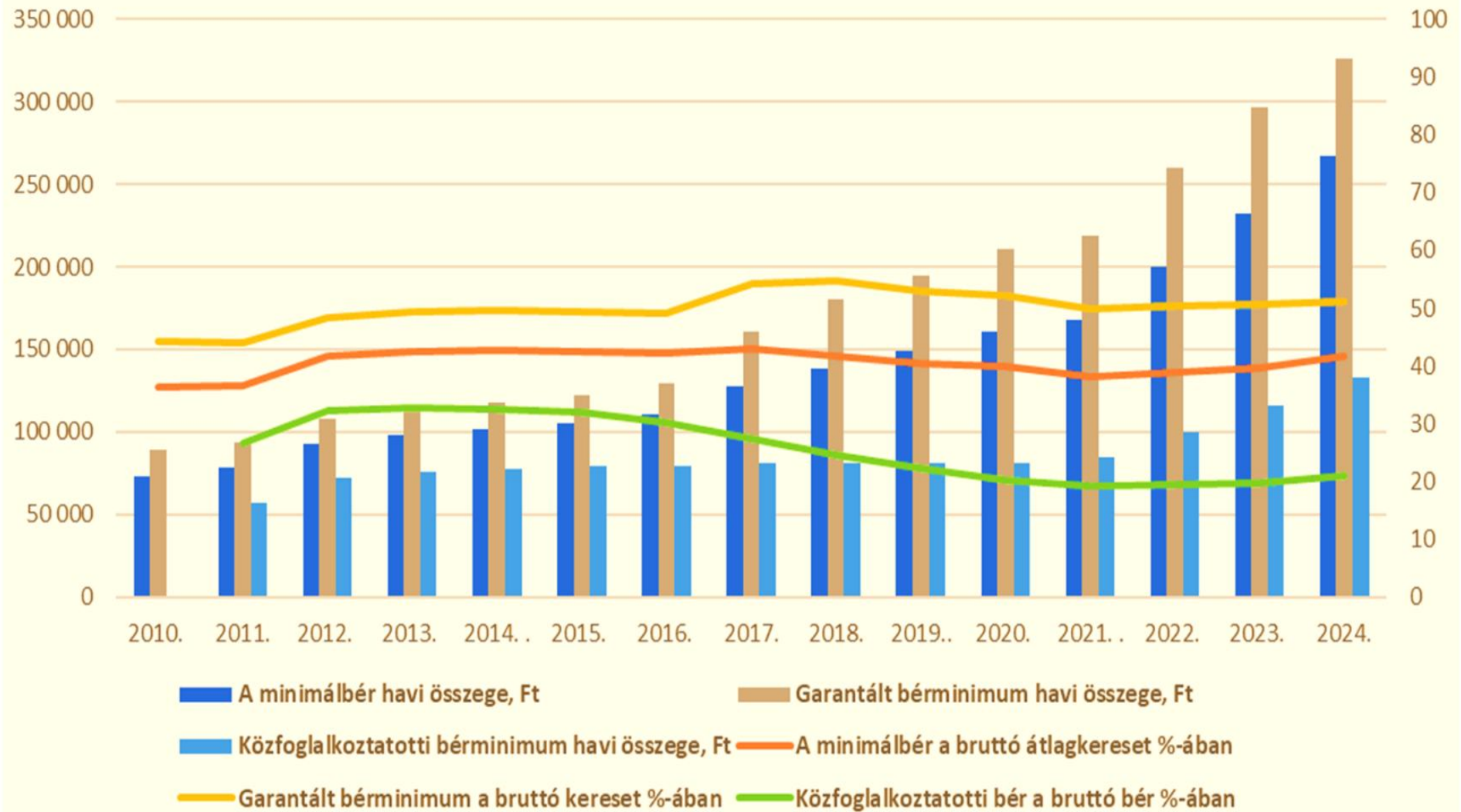

■ 2024. június ■ 2025. június — Nemzetgazdasági átlag %-ában, 2024 - - - Nemzetgazdasági átlag %-ában, 2025

Kockázatok a MINIMÁLBÉREMELÉS pozitív hatásai mellett ...

- **Termelékenység és bérek kapcsolata** - nem feltétlenül egyirányú
- **Motivációs hatás** - elmaradhat a hatékonyabb dolgozó magasabb bére
- **Versenyszerő hatás** - a béremelési kényszer miatt a kevésbé hatékony cégek megszűnhetnek
- **Infláció** – okoz-e a minimálbér-emelés inflációs sokkot, azaz a vállalatok áthárítják-e a többletköltségeket?

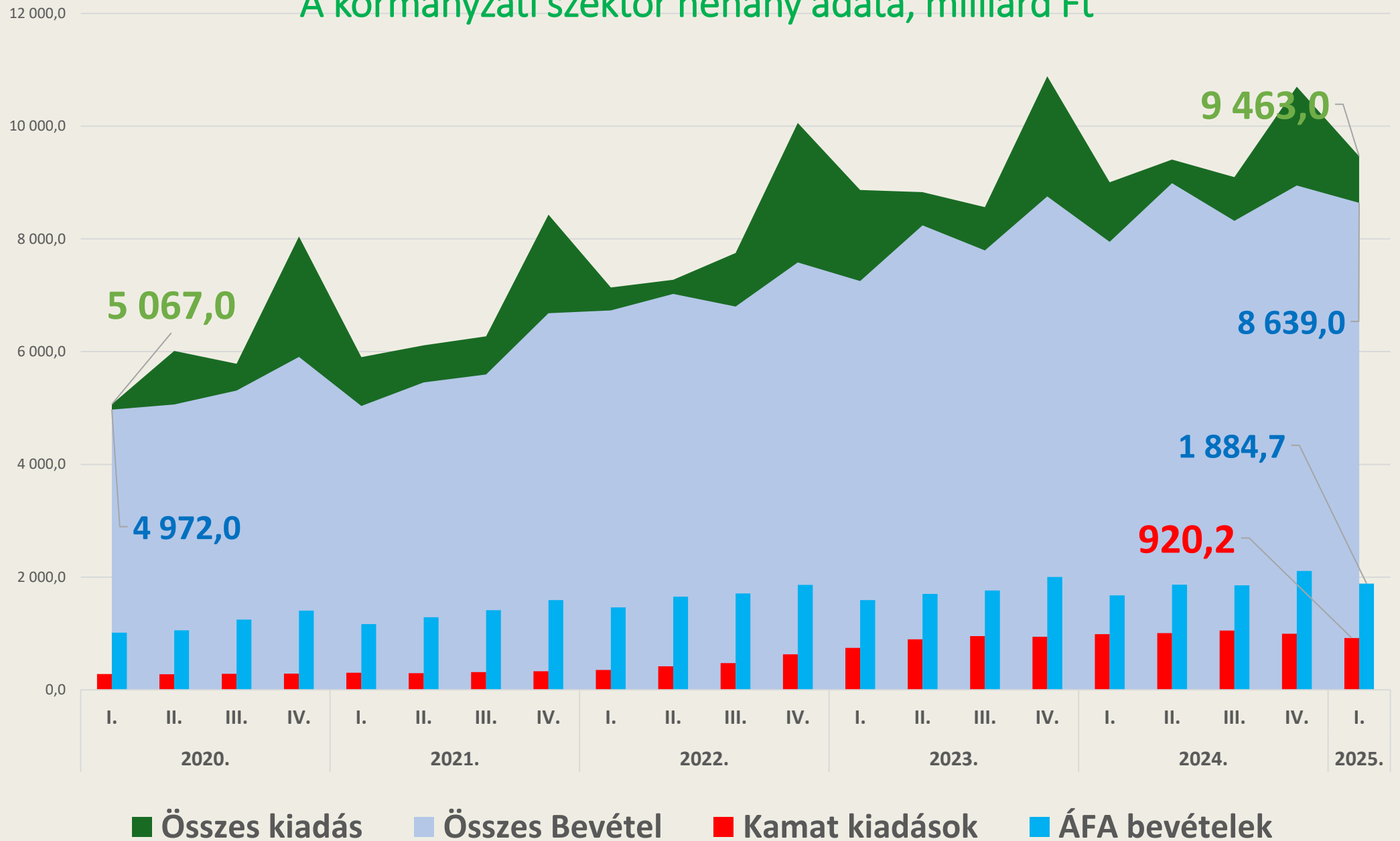
Minimálbér és bruttókereset aránya, Ft, %

FISKÁLIS ÉS MONETÁRIS FOLYAMATOK

- Államháztartás jellemzői
- Hitelfelvétel
- Költségvetés – „infláció”

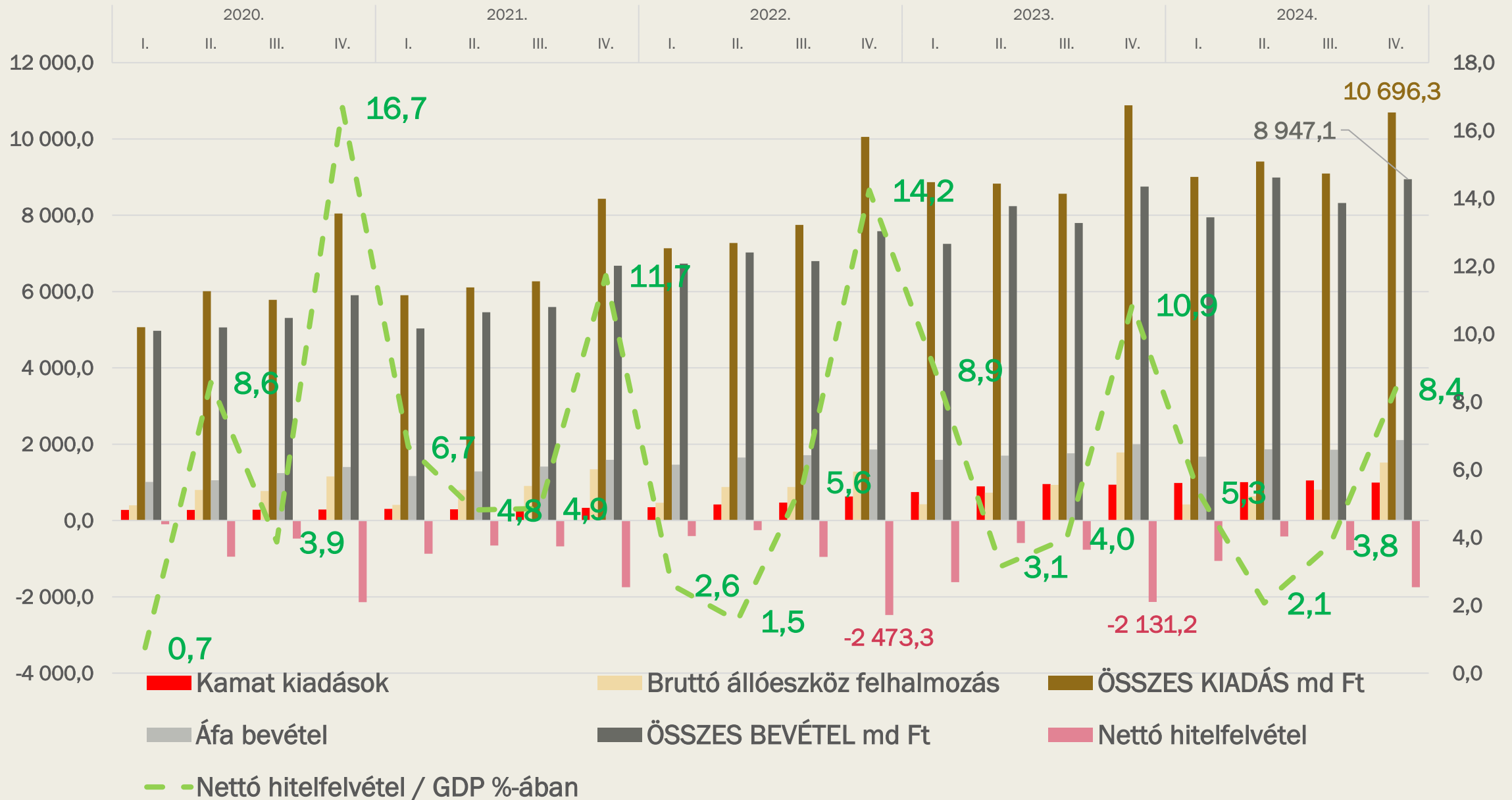
A kormányzati szektor néhány adata, milliárd Ft

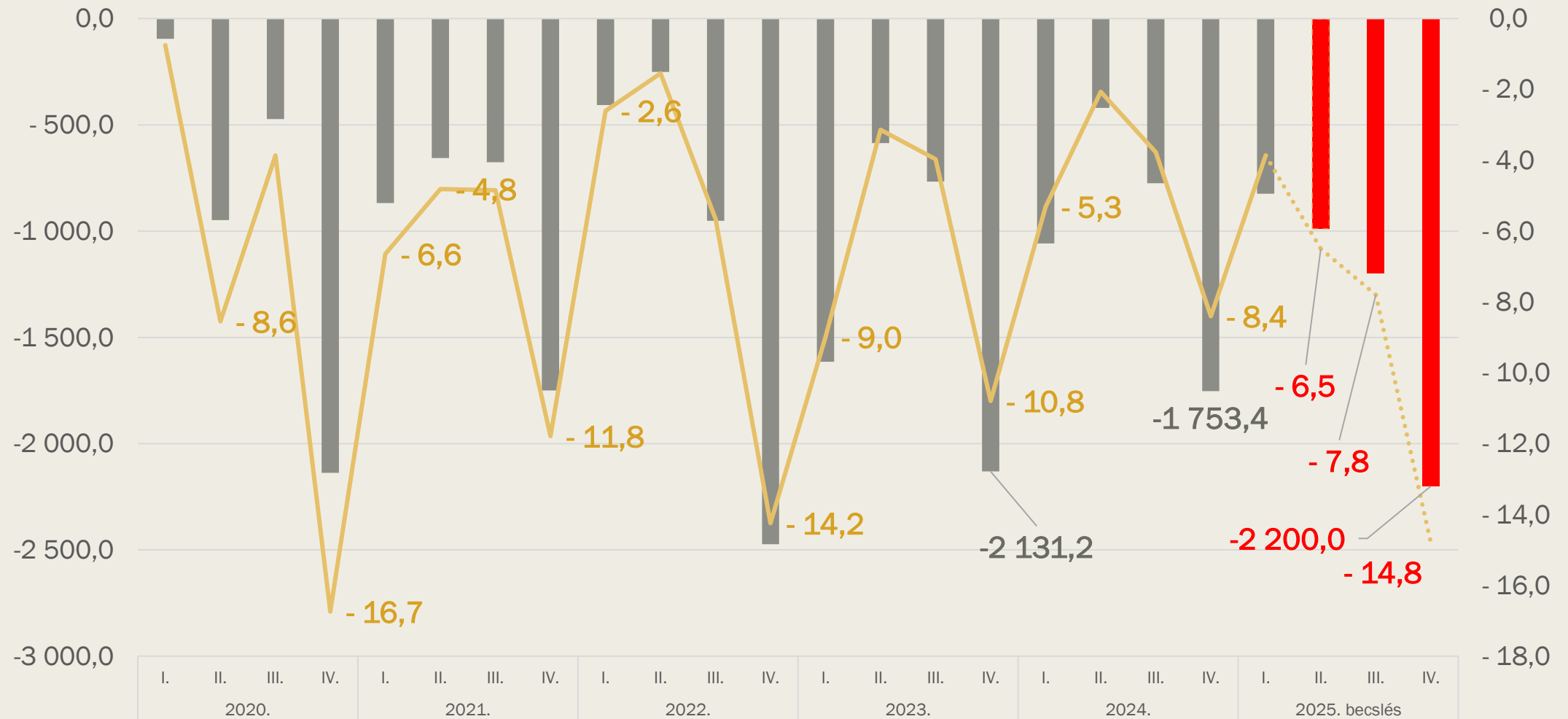
Fiskális traumák

- A Bevételek és a Kiadások **hiányzó összhangja**
 - *Túlzott deficit eljárás veszélye*
- Családtámogatási rendszer **meg nem lévő forrásokkal**
 - *A szolidaritás kényszerűsége, támogatás a többség terhére*
 - *3%-os hitel a lakásvásárláshoz - adakozás a tehetősebbeknek*
- Nagyvonalú **adókönnyítések** – egyúttal növekedést gátló **túladóztatás**
 - *A jólét illúziója – a túlköltekezés jellemzői*
- Alulfinanszírozott **egészségügy**, oktatás és kutatási-fejlesztés
 - *A jövő humán forrásainak elvesztése*
- Egyre **szegényedő nyugdíjasok**
 - *Az -átlagnyugdíj már az átlagkereset felét sem éri el*
- Tönkre menő **infrastruktúra**
 - *Múlt század elejei állapotok a közlekedésben, egészségügyben*
- Lemondás a megszerezhető **uniós forrásokról**
 - *Növekvő forrásbevonás, nem csökkenthető adósságállomány, Költségvetés folyamatosságai módosításai*

A kormányzati szektor főbb negyedéves adatai

Nettó hitelfelvétel és GDP aránya negyedévenként

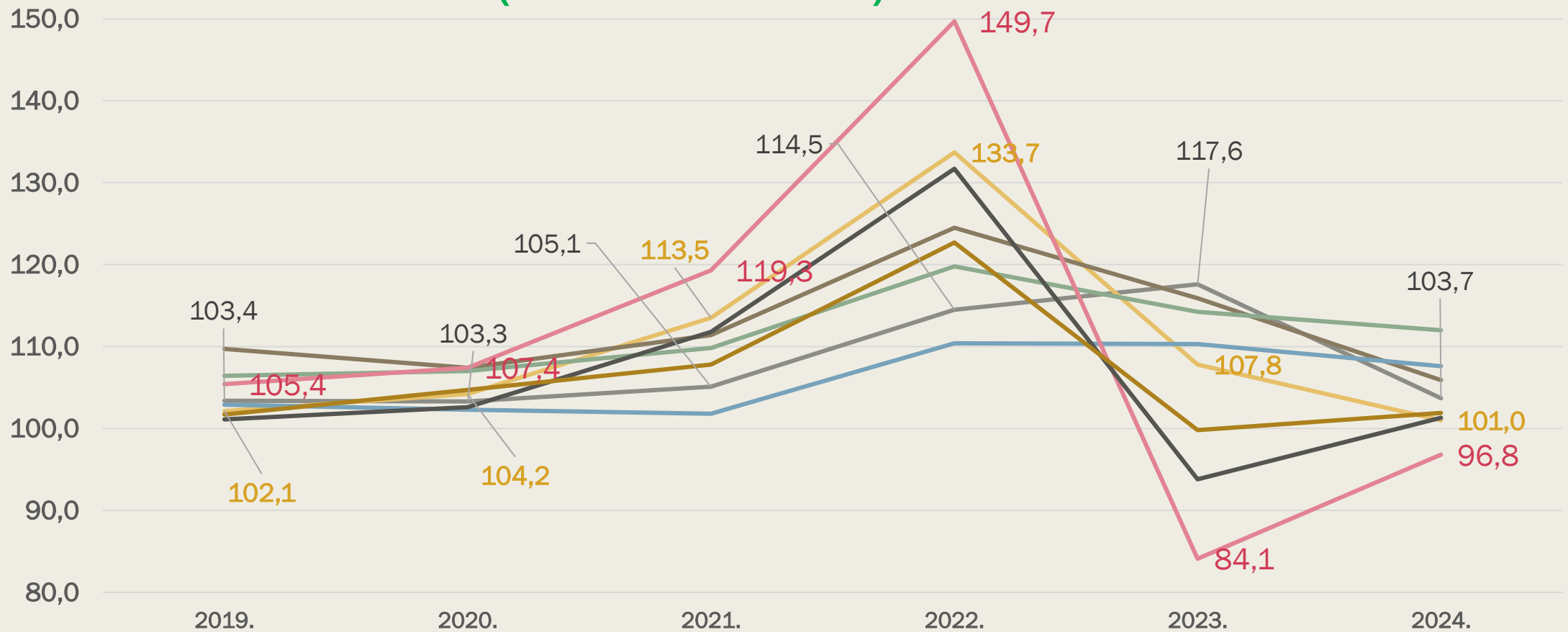
■ Nettó hitelfelvétel, milliárd Ft

— Nettó hitelfelvétel / GDP, %

Adósságállomány „elinflálásának” kockázatai ...

- Az adósságok növekedése rövid távon működő fiskális lépésekkel csökkenthető, de ezek a fogyasztói árakban is megjelennek majd
- Megszűnhet a bizalom, a gazdasági stabilitás csorbul,
- A reál növekedés tartós stagnálása a kötvénypiacon egyre magasabb kamatokkal történő finanszírozást vált ki

Főbb ármutatók (előző év=100%)

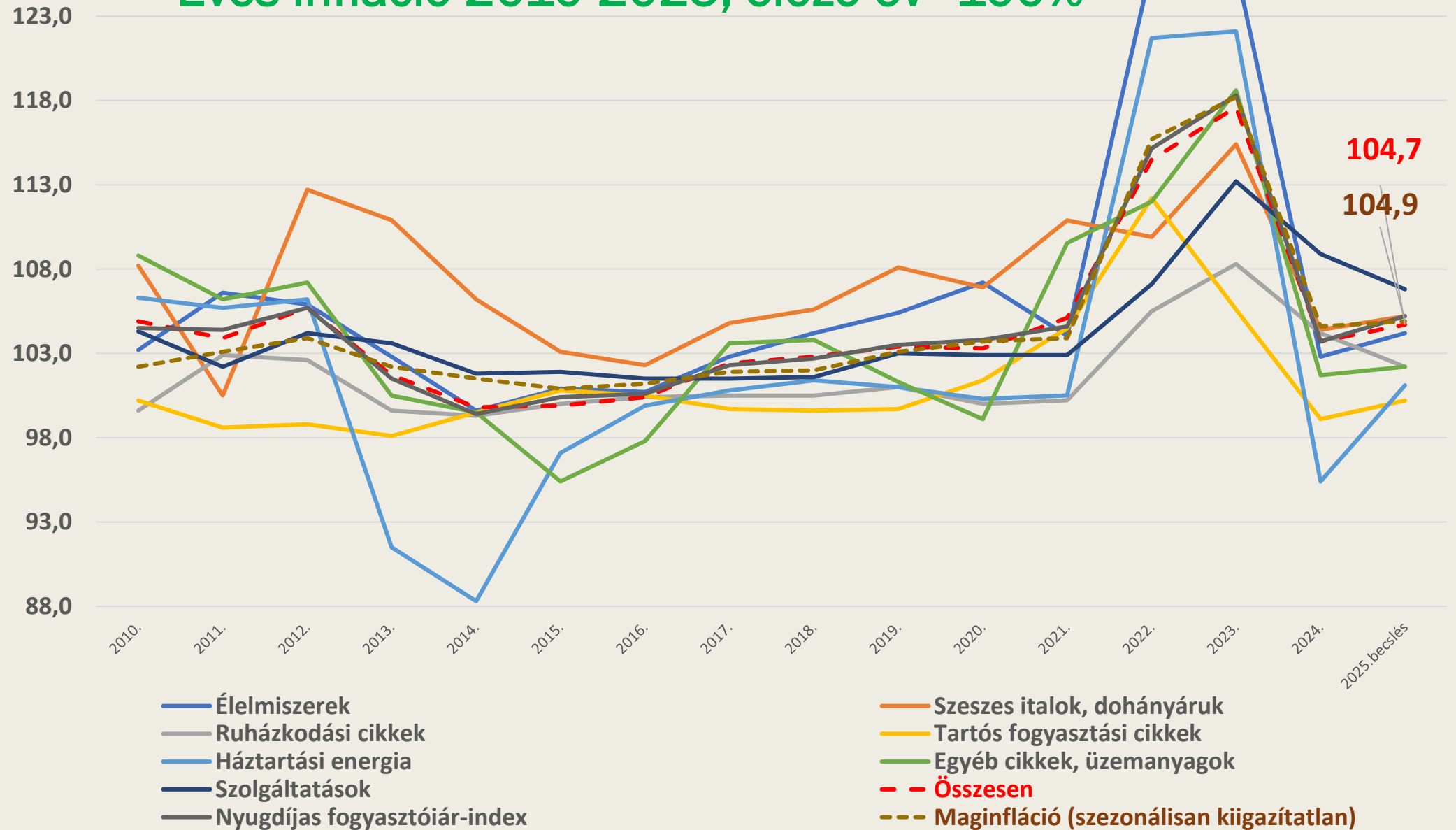

— Fogyasztóiár-index
 — Építőipari termelőiár-árindex
 — Szolgáltatásiár-index
 — A külkereskedelmi árindex Behozatal

— Ipari termelőiár-index
 — Beruházásiár-index
 — Mezőgazdasági termelőiár-index
 — A külkereskedelmi árindex Kivitel

- **Az állami beruházásoknál a hazai gazdaság részvételének erősítése a magasabb árakkal segít elinflálni az adósságot.**
- **Koncessziós díjak, környezetterhelési díjak** emelik a termelésiár-indexet, miközben ez a fogyasztóiár-indexre kisebb mértékben és csak áttétesen hat.
- **A vállalati beruházások támogatása** - kedvezőtlen demográfiai trendek mellett a munkaerő szűkös marad, így az intézkedés inflációkeltő lesz.
- **Gyengülő deviza** - az importárak emelkednek, amit tovább hárítanak az érintettek, míg az exportárak automatikusan inflálódnak, de probléma, hogy a fogyasztói árakban is megjelenik a deviza gyengülése - a stabil árfolyam jobb megoldás lehet
- **A megtakarítások jelenléte az államadósság finanszírozásában kiemelkedő, pl. a nyugdíjpénztárak és a lakossági megtakarítások elérése kiemelten fontos.**
- **A hitelezés ösztönzése** - támogatott vagy adminisztratív úton lecsökkentett hitelkamatlábakkal növelni lehet a hitelkeresletet (családosok lakáshitele, munkáshitel, vállalati hitelezés állami támogatásai) és ezzel az un. bankóprést.
- **Különadók a pénzügyi szektorra és tevékenységekre** - a pénzmennyiség növekedésének a háztartási megtakarítások mellett a pénzügyi intézmények a nyertesei, ezek növekvő hozama segítheti az adósság finanszírozását, csökkentik a külső sérülékenységet.

Éves infláció 2010-2025, előző év=100%

ELŐREJELZÉSEK

- Hazai prognózisok
- Külföldi intézetek
- Fontosabb tendenciák

Fontosabb előrejelzések a lehetséges „kibontakozásról” ...

Államháztartási hiány alakulása

Év	TERV	Megvalósult mérték	Túllépés mértéke
	milliárd forint		
2020	367	1512	1145
2021	1481	4774	3283
2022	3152	4672	1520
2023	2352	4435	2083
2024	2514	4096	1582
2025	4122	..	..

Forrás: PM és NGM

- Reálisak-e a prognózisaink?
 - *Rossz a korábbi időszak tervezési gyakorlata és a célok tényleges megvalósulása*
 - *Egyre kedvezőtlenebb makrogazdasági számok*
- Hogyan ítélik meg a külső partnereink gazdasági helyzetünket?
 - *A hitelminősítők, a nemzetközi szervezetek bizalma még megvan*
- Milyen véleményt mond a hazai vállalkozói szektor a növekedési lehetőségeinkről?
 - *Gyenge hitelfelvételi gyakorlat, stagnáló üzleti bizalom*

Főbb makrogazdasági mutatók változása egyes előrejelző szervezetek szerint (%-ban)

	MNB	PM	KOPINT-TÁRKI	GKI	SZÁZAD-VÉG	ECO-VISTA
2025						
Bruttó hazai termék	0,6	0,8	0,5	1,7	2,3	0,5 – 0,8
Munkanélküliség	4,6	4,0	4,4	4,0	4,1	4,7
Államháztartás hiánya	-4,5 -4,1	-4,0 -4,5	-4,8	-4,5	-3,7	-4,5 -5,2
Infláció	4,6	4,2 3,8	4,8	4,8	4,5	4,7
2026						
Bruttó hazai termék	2,8	3,4	2,9	3,2	3-7	2,8
Munkanélküliség	4,8	3,9	4,2	3,8	3,3	4,9
Államháztartás hiánya	-4,7 -3,8	-2,9 -3,1	-4,5	-3,9	-3,5	- 4,2
Infláció	3,8	3,2	3,5	3,5	3,3	3,7

Forrás: elérhető publikációk

Külföldi szervezetek előrejelzései (%-ban)

	OECD	EB	IMF	Reuters	MNB
2025					
Bruttó hazai termék	0,9	0,8	1,4	0,5 – 0,8	0,6
Államháztartás hiánya	-4,2	-4,6	-4,5	-5 -4,4	-4,5 -4,1
Infláció	4,9	4,1	4,9	3,7 – 4,8	4,6
2026					
Bruttó hazai termék	2,4	2,5	2,6	1,7 – 2,9	2,8
Államháztartás hiánya	-4	-4,7	-4,2	-5 -4,4	-4,7 -3,8
Infláció	3,6	3,3	3,6	3,2 – 4,6	3,8

A gazdasági folyamatokat áttekintve egyértelműen körvonalazódnak fejlődésünket befolyásoló tendenciák:

- *a társadalmi folyamatokat is befolyásoló negatív demográfiai változások,*
- *az energiabiztonság és függetlenség sok vitát kavaráó megoldásai,*
- *Az eddigi globalizáció ellenében ható folyamatok,*
- *a digitalizáció teljeskörű kiterjesztése,*
- *a védelmi ipar, az ellenállóképesség erősítése,*
- *Az egyre volatilisabbá váló gazdasági környezetben sikerül-e új termelési-szolgáltatási láncokba magas hozzáadott értékkel bekapcsolódni.*

KÖSZÖNÖM
SZÉPEN A
FIGYELMET!